

Příběhy našich sousedů – Oldřich Lachmann

Scénář k rozhlasové reportáži

Vypracovali žáci ze ZŠ a MŠ Byšice, okres Mělník: Václav Güllich, Kristýna Komeščíková, Tereza Vlčková

Vedení týmu: Mgr. Jaroslava Felcmanová

27. dubna 2017 jsme se sešli v bytě pana Oldřicha Lachmanna, abychom společně s ním zavzpomínali na léta, kdy Československá republika přestala téměř ze dne na den existovat a vznikl Protektorát Čechy a Morava. Rodáka z nedalekých Ovčár zastihly první neklidné události coby gymnazistu. Uzavřením vysokých škol se mu sice rozplynul sen stát se například lékařem, otevřela se mu však i cesta nová, kantorská. Vyprávěl nám, jakými způsoby nacisté zastrašovali obyvatele a vytvářeli strachem prodchnuté napětí.

Odznáčky s podobou Masaryka a trikolorou na klopě dávali studenti mělnického gymnázia najevo svůj nesouhlas s německou okupací. Na pokyn svých vyučujících kopali na školních pozemcích zákopy. Nad hlavou jim proletovaly bombardéry, které měly Prahu srovnat se zemí. Těmito vzpomínkami začíná příběh studenta a poté i učitele Oldřicha Lachmanna.

K maturitě později s celou třídou nedošlo pět spolužáků: tři židovského původu a dva chlapci, jejichž rodiče si zažádali o německé občanství a odstěhovali se. Protože byly vysoké školy uzavřené, rozhodl se pan

Lachman absolvovat pedagogický kurz ve Svatém Janu pod Skalou. Dusnou atmosféru ze složení druhé maturity si dobře pamatuje, zrovna byly vypáleny Lidice. Jeden z nejhrůznějších zážitků však přišel, když učil na dívčí škole v Brandýse nad Labem.

Měšťanská škola dívčí v Brandýse nad Labem (zdroj: www.fzs-palachova.cz)

„Němci svolali z každé školy, z každého úřadu a z každé továrničky po jednom zaměstnanci, že musí v poledne ve 12 hodin nastoupit v Brandýse a dalších okresních městech do autobusu. Kam pojedou, ale nikdo nevěděl.“

Z učitelského sboru byl vybrán nový člen, pan Lachmann. Autobus je svezl do Dražic nad Jizerou. Zavedli je do velké místnosti, kde už byli připraveni obhájci v černých oblecích v čele s německým soudcem.

Pomník obětem 2. světové války, autor: Mgr. Vladimír Ježek

Celkem devět občanů z Kochánek, čtyři muži a pět žen, byli toho dne, 24. března 1944 odsouzeni v Dražicích k trestu smrti. Poprava byla vykonána následující měsíc na Pankráci.

Zastrašování obyvatelstva a zlomení posledního vzdoru, to byly jedny z hlavních principů nacistické politiky. Lásku k vlasti, když navíc dřímá v srdci Sokola, ale jen tak něco nezastraší. Důkazem toho jsou události v květnu 1945 na škole ve Dřísech.

„Oldo, až odvedeš děti, zůstaň tady ještě chvíli. Pak se ukázalo, když už tam nikdo nebyl, než my dva v té škole, že pod schody, které šly do poschodí, mezi plachtami a dalšími věcmi, byla schovaná česká vlajka. Tak jsem 5. května ve Dřísech pomáhal hledat vlajku, kterou před školou vyvěsil pan ředitel.“

Nařízení a zákazy z doby protektorátu přivedli pana Lachmanna k učitelské profesi. U ní vydržel i po skončení války, protože učitelů bylo tehdy zapotřebí. Dnešním žákům by přál, aby mohli jednou dělat pouze takovou práci, při které můžou uplatňovat pouze vlastní vůli.

„Němci tam postupně vodili lidi z Kochánek, aby potvrdili, že podporovali německého zajatce, že mu dávali jídlo a ošacení. To tehdy byli činy proti německé říši. Všichni byli až na jednoho odsouzeni k smrti.“

Proč nebyl jeden muž popraven? Spolupracoval? Takové bylo oficiální zdůvodnění.

„Mezi souzenými byla jedna žena ve vysokém stupni těhotenství. Byla to manželka jednoho z těch obviněných mužů. A ta taky byla k popravě odsouzena, ale jedině její manžel nebyl ze všech mužů odsouzen k smrti jako naschvál. Ta drzost, ta sprostárna těch soudců.“

Jak vznikala rozhlasová reportáž:

Podklady pro zpracování:

Nahrávka rozhovoru s panem Oldřichem Lachmannem ze dne 27. 4. 2017

Fotografie pamětníka a z natáčení – osobní archiv

Lachmann, O. Chodníček z korálků: Pravdy i chiméry jednoho života v kulisách dramát i komedií 20. století.

Byšice, 2012.

Lachmann O. Za pár drobných život celý: Jozífka od jezírka. Byšice, 2013.

Lachmann, O. Zběsilé století v osudech rodu. Byšice, 2014.

Spolek pro vojenská pietní místa [online]. [cit. 2017-05-09]. Dostupné z:
<http://www.vets.cz/vpm/mista/obec/6518-drazice-nad-jizerou/>

Základní škola a Mateřská škola Brandýs n. L. - St. Boleslav [online]. [cit. 2017-05-09]. Dostupné z:
<https://www.fzs-palachova.cz/index.php?type=Post&id=828&ids=823>